

Svar på skriftligt spørgsmål om att utveckla Konkurrens- och konsumentverkets tillsyn över företagsförvärv med hjälp av övertagningsrätt

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 26/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Atte Harjanne / De Gröna:

Hur ämnar regeringen säkerställa att Konkurrens- och konsumentverket har en verklig möjlighet att utreda och eventuellt ingripa i alla arrangemang med företagsförvärv som avsevärt koncentrerar olika branschers verksamhet och försvagar marknadens funktion?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Syftet med den nationella tillsynen över företagsförvärv är att identifiera företagsförvärv som är skadliga för konkurrens – och i sista hand konsumenter – och ingripa mot dem i förväg. Genom tillsynen strävar man efter att trygga marknadens konkurrensstruktur och förhindra sådana företagsförvärv som skulle ge möjlighet till exempel att höja priser eller försämra kvalitet eller urval av produkter. På basis av omsättningar för parterna i företagsförvärvet bestäms huruvida företagsförvärvet ska anmälas till en konkurrensmyndighet. Anmälningsskyldighet och befogenhet vid bedömning av företagsförvärv fördelas mellan Europeiska kommissionen och nationella konkurrensmyndigheter så att de största unionsomfattande koncentrationerna bedöms av kommissionen och mindre arrangemang utreds av nationella myndigheter. De nationella omsättningsgränserna för anmälning av företagsförvärv är lägre än omsättningsgränserna för de företagsförvärv som anmäls till Europeiska kommissionen. Enligt konkurrenslagen ska företagsförvärvet anmälas till Konkurrens- och konsumentverket före verkställandet av företagsförvärvet om parterna i företagsförvärvet tillsammans har en omsättning som överskrider 350 miljoner euro och minst två av parterna i företagsförvärvet har en omsättning i Finland som överskrider 20 miljoner euro var.

Enligt EU-reglering kan den myndighet som behandlar företagsförvärvet bytas mellan kommissionen och nationella konkurrensmyndigheter. Kommissionen bedömer för närvarande behovet att ändra bland annat systemet för överföring av företagsförvärv mellan konkurrensmyndigheterna, eventuellt även för förvärv som inte överskrider omsättningsgränsen för anmälningströskeln.

Arbets- och näringsministeriet ämnar bedöma möjligheter och behov att ändra konkurrenslagstiftningen så att företagsförvärv kunde utredas under de omsättningsgränser som fastställs i den gällande konkurrenslagen. Detta kunde genomföras till exempel genom att sänka omsättningsgränser eller lägga till i lagen en s.k. övertagningsrätt för Konkurrens- och konsumentverket, dvs. en rätt att utreda även företagsförvärv som underskrider omsättningsgränserna. Anmälningströskeln för företagsförvärvet skulle inte påverka sättet att bedöma företagsförvärvet eller tröskeln att ingripa mot det. I Finland kan Konkurrens- och konsumentverket godkänna företagsförvärvet som sådan,

ställa villkor för godkännandet eller göra framställning till marknadsdomstolen om förbud mot förvärvet. Största delen av företagsförvärven godkänns som sådan.

År 2017–2020 anmäldes till verket 128 företagsförvärv varav 107 godkändes på den första fasen. Till vidare utredningsfas gick 20 förvärv varav 12 löstes med åtaganden och mot två gjordes en framställning om förbud till marknadsdomstolen.

När det gäller sänkning av omsättningsgränsen eller s.k. övertagningsrätten bedöms i vilken utsträckning ändringen skulle effektivisera verkets tillsyn över företagsförvärv, när verket skulle kunna utreda konkurrens effekter av fler företagsförvärv som potentiellt kan leda till för stor koncentration. Det skulle sannolikt finnas effekter även på konkurrensen på den inhemska marknaden och dämpningen av koncentrationsutvecklingen. I ärendet ska det bedömas även eventuella resurseffekter som gäller Konkurrens- och konsumentverket samt effekter på företagen, när fler företag borde anmäla sitt företagsarrangemang till verket och inte verkställa arrangemanget före verkets godkännande. Vid bedömning utreds även andra EU-länders lagstiftning och huruvida ändringen skulle påverka förutspåbarheten, rättssäkerheten och den administrativa bördan när det gäller företagen. När man överväger ändringen i den nationella lagstiftningen fästs uppmärksamhet även på kommissionens förändringsplaner om tillsyn över företagsförvärv samt deras effekter på konkurrens och företag.

Helsingfors 22.2.2021

Arbetsminister Tuula Haatainen